

Täydennys Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelmaan/ kalataloustarkkailu:
Tuomo Maja / **Rahkaneva**

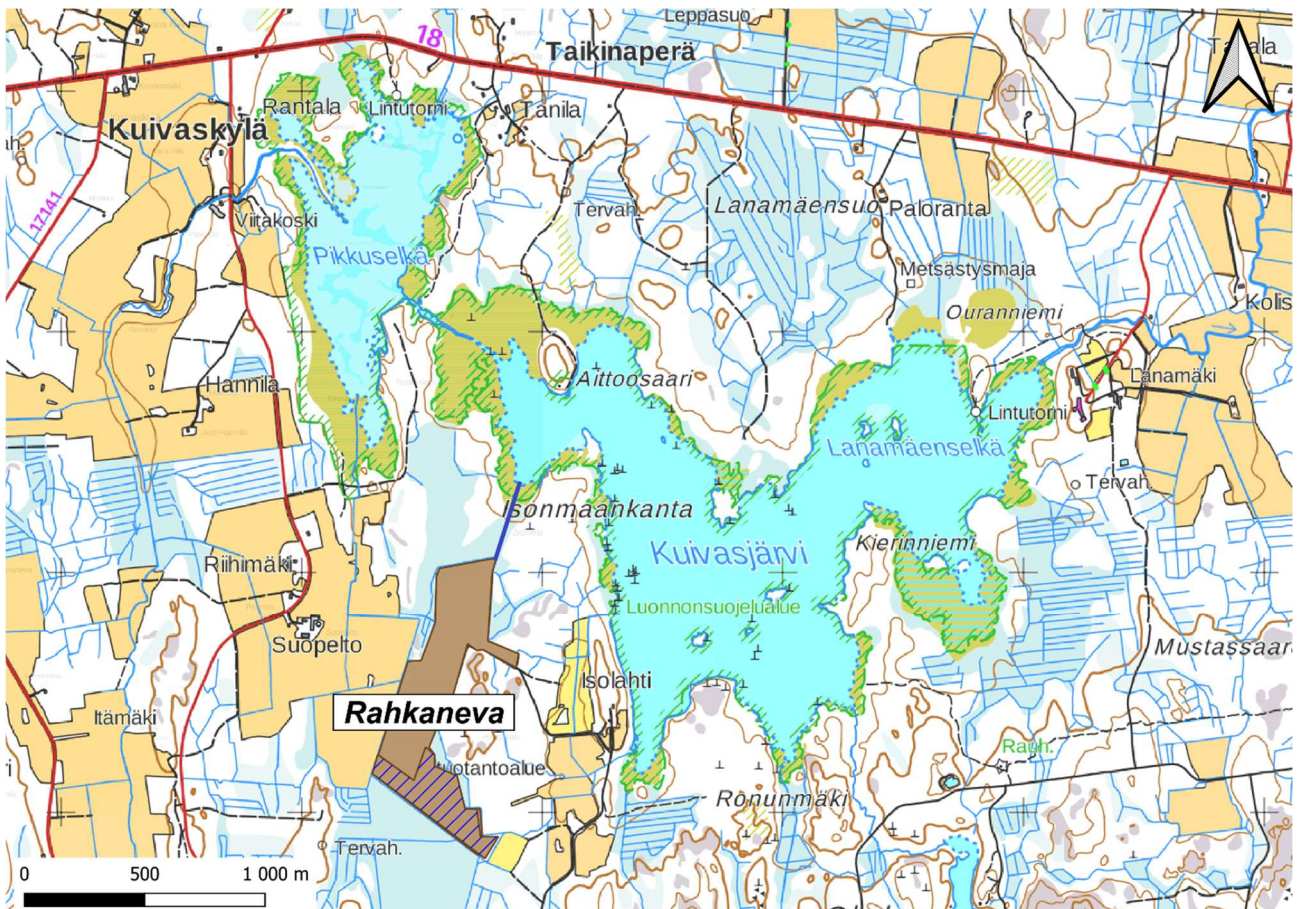
Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelmaan esitetään kalataloustarkkailun osalta lisättäväksi Tuomo Majan omistama *taulukossa 1* mainittu tuotantoalue.

Taulukko 1. Yhteistarkkailuun lisättävä tuotantoalue/luvanhaltija.

Tuotantoalue/Luvanhaltija	A (ha)	Lupa	Purkuvesistö
Nurmonjoen yläosan v-a (44.093)			
Rahkaneva / Alavus Tuomo Maja	24 (→7,5)	9.12.2011, Nro 152/2011/1 LSSAVI/162/04.08/2010 (vireillä muutoshakemus LSSAVI/7620/2024)	44.057 Kuivasjoen va: Laskuoja → Kuivasjärvi

Toiminnan kuvaus

Tuomo Majan Rahkaneva sijaitsee Alavuden kaupungin Kuivaskylässä, noin 6 km Alavudelta Peräseinäjokea kohti, Edesjärven tien varressa. Rahkanevalla on voimassa oleva Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 9.12.2011 myöntämä ympäristölupa (Dnro LSSAVI/162/04.08/2010). Vireillä on ympäristöluvan muutoshakemus. Alueella on ollut turvetuotantoa vuodesta 1992 lähtien, mutta 2000-luvulla toiminnassa on ollut keskeytyksiä. Turvetuotantoalueen nykyisen ympäristöluvan mukainen tuotantopinta-ala auma-alueineen on ollut noin 24 ha, mutta nykyinen toiminnanharjoittaja hakee lupaa tuotannon jatkamiselle 7,5 ha:n suuruisella hankealueella. Tuotantoalueen vesiensuojelurakenteina ovat sarkaojarakenteet, virtaamansäätöpato, kosteikko/laskeutusallas sekä ympärivuotisesti käytettävä kasvillisuuskenttä. Kuivatusvedet johdetaan laskuoja pitkin n. 300 m päässä Kuivasjärveen (kuva 1).

Kuva 1. Rahkanevan turvetuotantoalueen sijainti. Raidoituksella korostettu vireillä olevan muutoshakemuksen mukainen tuotantoalue (rajaus suuntaa antava).

Vesistön kuvaus

Valuma-alueeltaan melko pieni Kuivasjärvi sijaitsee Lapuanjoen pienen sivuhaaran varrella. Järvi laskee Lapuanjokeen itäpäästään Kuivasjokea pitkin. Järveen laskee vetensä neljä lampea: Kontolampi, Okslampi, Ouranlampi ja Taikinalampi. Veden pintaa on laskettu 1800-luvulla ja uudelleen 1940-luvulla heinämaiden saamiseksi, mikä onkin tehnyt järvestä matalan, osin umpeen kasvaneen lintuparatiisin. Kuivasjärven rannat ovat lähes rakentamattomat ja peltoja on hyvin vähän. Alueella onkin rauhallinen, lähes erämainen tunnelma. Kuivasjärvi kuuluu Natura 2000-verkostoon (FI0800060) sekä kansainvälisesti arvokkaaseen lintuvesien suojeluohjelmaan (SL-3). Kuivasjärven Natura 2000 -alue on noin 468 hehtaarin laajuinen lintuvesi, joka on suojeltu lintu- ja luontodirektiivin perusteella. Natura-alueen suojelun perusteena olevat luontodirektiivin liitteen I mukaiset luontotyyppit ovat humuspitoiset lammet ja järvet, keidassuot, vaihettumissuot ja rantasuot.

Kuivasjärvi on kooltaan 280 ha koostuen kolmesta altaasta: Pikkuselästä, Kuivasjärvestä ja Lanamäenselästä. Rantojen muoto on sokkeloinen ja mutkitteleva. Avovettä on vain reilut puolet järven pinta-alasta, keski-syvyys on noin 80 cm. Vesi on tummaa ja ravinteikasta, näkösyvyys on noin puoli metriä. Pohja on mutainen ja tasainen, ilman syvänteitä. Järveä kauttaaltaan ympäröivät kasvillisuusvyöhykkeet ovat satoja metrejä leveitä ja yhtenäisiä. Vain noin 10 % rantaviivasta on kovaa maata vesirajaan asti. Varsinkin Pikkuselällä sa-raikko- ja järvikortevyöhykkeet peittävät lähes koko altaan. Avovettä on kesällä vain muutamia hehtaareja, jotka nekin kasvavat täyteen uposkasvillisuutta. Muuten rannat koostuvat luhtaisista pallesoista, joita reu-nustaa paju-paatsama-vyöhyke. Ympäröivät metsät ovat eriasteisesti käsiteltyjä talousmetsiä. Eniten on keski-ikäistä sekametsää. Rannoilta löytyy myös kohtuullisesti kolopuita.

Kuivasjärven ekologista tilaa ei ole luokiteltu, mutta Lapuanjoen yläosa on luokiteltu tyydyttäväksi. Kuivas-järven kalastona ovat perinteiset kalalajit. Vuonna 2021 Lapuanjoen yhteistarkkailussa tehtyjen koekalastus-ten (Eurofins Ahma Oy 2023) olivat ahven, hauki, kiiski, lahna ja särki.

Esitys kalataloustarkkailuksi

Rahkanevan kalataloustarkkailu esitetään liitettäväksi osaksi Lapuanjoen kalataloudellista yhteistarkkailua. Tarkkailussa noudatetaan Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n 29.10.2021 laatimaa Lapuanjoen yhteistarkkai-luohjelmaa. Varsinais-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt tarkkailuohjelman 19.7.2022 päätöksellään VA-RELY/1008/2022. Tarkkailuohjelmaa on päivitetty tämän jälkeen tarkkailuun liittyneiden yksityisten turve-tuotantoalueiden osalta ja alueiden ohjelmat on hyväksytty erillisillä päätöksillä.

Koekalastukset

Rahkanevan tuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia tarkkaillaan Kuivasjärvessä verkkokoekalastuksin Nordic-verkkosarjoilla. Yhteistarkkailuohjelman ja sen hyväksymispäätöksen mukaisesti järvien verkkokoeka-lastukset tehdään vuodesta 2025 alkaen viiden vuoden välein. Kuivasjärvessä koekalastukset tehdään koko järven alueella. Myös yhteistarkkailussa mukana olevan Neova Oy:n Sillinnevan ja Veljekset Nurmimäki Ay:n Rahkanevan kuivatusvedet johdetaan Kuivasjärveen ja alueet jakavat siten yhteisen tarkkailukohteen.

Koekalastuksissa ja niiden saaliiden käsittelyssä noudatetaan yhteistarkkailuohjelman hyväksymispäätöksen mukaisesti ensisijaisesti teoksen "Kalavarojen käyttö ja hoito" (Salminen ja Böhling (toim.) 2018, Luke) ja toissijaisesti teoksen "Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin" (Olin ym. 2014, RKTL:n työraportteja 21/2014) suosituksia. Koekalastuskohteista määritetään koordinaatit, laaditaan kohdekuvaukset ja kohteet merkitään kartalle, jotka merkitään raporttiin. Verkkooiden määrä määräytyy järven pinta-alan mukaan. Kui-vasjärven verkkooiden määrä on yhteistarkkailuohjelman hyväksymispäätöksen mukaisesti 20.

Kaikki saaliiksi saadut kalat mitataan ja punnitaan. Lohikalat mitataan, punnitaan ja kirjataan yksilökohtai-sesti. Myös kalojen merkinnät (esim. eväleikatut) sekä vammat, vauriot ja haavaumat raportoidaan. Koeka-lastusten tulokset tallennetaan valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin kalastusvuoden loppuun mennessä.

Taulukko 2. Koekalastusmenetelmät ja -paikat.

Tuotantoalue/toimija	Koekalastusala	Menetelmä ja -paikat	Seur. kalastusvuosi
Rahkaneva / Alavus (Tuomo Maja)	Kuivasjärvi (24 ha)	Nordic-verkot, 20 verkkoyötä (yhteinen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa)	2025

Kalastustiedustelu

Lapuanjoen yhteistarkkailun kalataloustarkkailuohjelmaan sisältyy koko tarkkailualueita koskeva kalastustiedustelu viiden vuoden välein. Tiedustelu toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2027, koskien vuoden 2026 kalastusta. Rahkaneva osallistuu yhteistarkkailun kalastustiedusteluun.

Kalastustiedusteluissa noudatetaan ensisijaisesti teoksen "Kalavarojen käyttö ja hoito" (Salminen ja Böhling (toim.) 2018, Luke) ja toissijaisesti teoksen "Kalataloustarkkailu, periaatteet ja menetelmät" (Böhling ja Rahikainen (toim.) 1999, riistan ja kalantutkimus) suosituksia.

Raportointi

Tulosten raportointi sisällytetään Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelman kohdassa 8 mainittuun kalataloustarkkailun yhteenvedoon. Koekalastusten tulokset raportoidaan kenttätövuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuuskijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

VIITTEET

Olin M., Lappalainen A., Sutela T., Vehanen T., Ruuhijärvi J., Saura A. ja Sairanen S. 2014: Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin. RKTL:n työraportteja 21/2014.

Rahikainen, M., & Böhling, P. 1999: Kalataloustarkkailu: periaatteet ja menetelmät. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

Salminen, M. ja Böhling, P. (toim.) 2018: Kalavarojen käyttö ja hoito. Luonnonvarakeskus, Maa- ja metsätalousministeriö.

Vesisenaho, P. & Jutila, H. 2021: Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelma. Kuormitus-, vesistö- ja kalataloustarkkailu. Pietarsaari.